

تغذیه دوره بارداری

راهنمای کامل تغذیه سالم
در دوره قبل از بارداری، بارداری و بعد از آن

نویسنده:
آماندا گرانت

مترجم:

فهرست مطالب

۵	سخن ناشر .....
بخش ۱	
۷	رژیم غذایی قبل از بارداری .....
۸	مراقبتهاي قبل از بارداری .....
۱۳	باروری: چه بخوریم؟ .....
۲۸	باروری: از چه پرهیز کنیم؟ .....
بخش ۲	
۳۷	رژیم غذایی در دوره بارداری .....
۳۸	مراقبتهاي دوره بارداری .....
۴۷	تغذیه در دوران بارداری .....
بخش ۳	
۸۳	بارداری و سلامت تغذیه .....
۸۴	سلامت غذایی .....
۹۷	تغذیه و سلامتی .....
۱۰۹	دخانیات، الكل و سلامتی .....

کتابهای دانه

موسسه انتشارات صابرین ۸۸۷۴۶۹۵۵

تغذیه دوره بارداری

متترجم
ویراستار
طرح جلد
تعداد
چاپ اول
لیتوگرافی
چاپ جلد
پژمان
چاپ متن و صحافی

سیب
اکسیر

شابک:
ISBN:

حقوق ناشر محفوظ است.
قیمت ۰۰ تومان

سخن ناشر

کتابی که در دست دارید، یک جلد از مجموعه کلیدهای همسر ان موفق است. این مجموعه می کوشد با نگاهی کاربردی به نیازها و مسائل زندگی مشترک، چه در مرحله انتخاب همسر و چه در دوران پس از ازدواج، بپردازد.

ارائه سبکها و روشهای مؤثر در شناخت، برقراری ارتباط و گفت و گو، توجه متقابل به نیازها و نهایتاً بازسازی روابط آسیب دیده یا گرفتار بحران، از اهداف این مجموعه است.

امید است با توجه به پیچیدگی جوامع امروزی، کلیدهای همسران موفق گامی در جهت تحکیم خانواده و دستیابی به جامعه ای سالم و پرنشاط باشد.

باید توجه داشت که منابع خارجی، در برخی موارد، مغایرت هایی با فرهنگ اجتماعی ما دارند. هر چند ناشر کوشیده است این مغایرت ها را با حذف و یا تعدیل پاره ای از مباحث و مثالها به حداقل برساند، به هر حال ممکن است رد پایی از اینگونه موارد دیده شود که طبعاً خواننده متعهد به اخلاق و فرهنگ جامعه ایرانی، به این امر واقف است و با آن برخوردي هوشمندانه خواهد داشت.

مؤسسه انتشارات صابرین

فصل ۹	بخش ۴
طرز تهیه خوراکیها در دوره بارداری	۱۱۵
فصل ۱۰	سه و عده غذا در روز .....
فصل ۱۱	صبحانه .....
فصل ۱۲	ناهار .....
فصل ۱۳	شام .....
فصل ۱۴	دسر .....
	چاشت .....
	۱۷۳

فصل ۱۵	بخش ۵
رژیم غذایی در دوره شیردهی	۱۸۳
فصل ۱۶	مراقبتهاي دوره شیردهی .....
فصل ۱۷	تغذيه و شير مادر .....
	پندارهای نادرست درباره شیردهی .....
	۱۹۶

بخش ۱

رژیم غذایی قبل از بارداری

می‌رساند و این امر به نوبه خود، بارداری سالم‌تری را امکان‌پذیر می‌سازد.

تاریخچه مراقبتهاي قبل از بارداري

این مراقبتها قدمتی دیرینه دارند؛ طوری که در انجیل نیز به آن اشاره شده است: «... و فرشته پروردگار به زن نزدیک شد و به وی گفت: ... باید که باردار شوی و پسری به دنیا آوری. بدین‌روی، اینک بدان، از تو می‌خواهم که از شراب و نوشیدنیهای ناپاک پرهیزی و از خوراکیهای ناپاک تناول نکنی». (به فصل ۸ مراجعه شود).

در سال ۱۹۷۸ میلادی، انجمن بهبود مراقبتهاي قبل از بارداري^۱، در بریتانیا تأسیس شد تا زوجها بتوانند برای داشتن فرزند سالم، از بهترین روشها بهره ببرند. این سازمان دو هدف اصلی را دنبال می‌کند: اول، تأمین سلامتی کودک از طریق ارتقای مراقبتهاي قبل از بارداری و دوم، پژوهش هر چه بیشتر در مورد جنبه‌های محیطی سلامت قبل از بارداری.

علیرغم میل شدید والدین به بچه‌دار شدن، همه ساله کودکان زیادی به علت ناگاهی از شیوه‌های مراقبت قبل از بارداری، مرده به دنیا می‌آيند و یا سقط می‌شوند. از جمله تدبیر سازمان یادشده، این است که با تأمین اطلاعات لازم برای والدین، به آنها کمک کند تا دوران بارداری را با موقیت پشت سر بگذارند. گروهی از متخصصان معتقدند که می‌توان بعضی از مشکلات مربوط به نازی، بارداری و زایمان را کاهش داد و یا از بین برد.

مشکلات بارداري

معمولًاً بعد از تشکیل نطفه و بارداری، پیشگیری بسیاری از مشکلات غیرممکن می‌شود.

مراقبتهاي قبل از بارداري

آمادگي برای بارداري

اگر پدر و مادر برای باردار شدن، هر دو از خود مراقبت کنند، فرزندی سالم خواهند داشت.

اگر می‌خواهید صاحب فرزندی سالم شوید، چرا اصول کشاورزی طبیعی را رعایت نمی‌کنید؟ کشاورزان طبیعی همواره خاک را با مواد طبیعی آماده می‌کنند و از به‌کار بردن مواد شیمیایی خودداری می‌ورزند. این کار موجب پرورش گیاهانی نیرومند، سالم و شاداب می‌شود که در مقابل بیماریها و آفات مقاوم‌مند و مقدار ویتامینها، مواد مغذی، آنزیمهای دیگر مواد ضروری در آنها متعادل است.

هر زن و شوهری که در مسیر بارداری به این شیوه از خود مراقبت کنند، فرزندی سالم خواهند داشت.

مراقبتهاي قبل از بارداري، اصطلاحاً به روشنی گفته می‌شود که قبل از باردار شدن، سلامت والدین را تا حد امکان به نقطه ایده‌آل نزدیک می‌کند و بهترین شرایط جسمانی را برای رشد جنین فراهم می‌سازد.

این مراقبتها، امکان سلامتی اسپرم، تخمک و رحم را به حد اکثر

ناتوانی در تولیدمثل، در واقع یکی از علائم تغذیه نامناسب است. تعدادی از دانشمندان درباره ارتباط حیاتی بین تغذیه و رشد جنین، تحقیقاتی انجام داده‌اند. تحقیقات این دانشمندان^۱، توجه ما را به تأثیر کمبود مواد مغذی بر تولیدمثل جلب می‌کند.

بر اساس این تحقیقات، بسیاری از نقصهای مادرزادی احتمالی، می‌تواند با تغییر رژیم کم شود و یا از بین برود. متخصصان توصیه می‌کنند که زوجها، حداقل چهار ماه قبل از بارداری، اصول تغذیه صحیح را رعایت کنند و البته اگر زودتر هم شروع کنند، بهتر خواهد بود. به این ترتیب، بدن می‌تواند کمبود مواد حیاتی را جبران کند. یک دلیل دیگر برای رعایت این زمان، آن است که تولید اسپرم‌های جدید در مردان و آمادگی تخمک برای تخمک‌گذاری، چهار ماه طول می‌کشد.

می‌توانید از پزشک خود بخواهید که شما را به یک متخصص تغذیه معرفی کند که در امر تغذیه برای دوران بارداری و قبل از آن تبحر داشته باشد. او می‌تواند مصرف مواد غذایی و کمبودهای احتمالی شما را بررسی و دستور غذایی مناسبی برایتان تجویز کند.

فرد متخصص بعد از چهار ماه، دوباره ارزیابی را تکرار می‌کند و برای حفظ تعادل، برنامه غذایی جدیدی به شما می‌دهد تا بارداری انجام شود و دوره ایده‌آل خود را طی کند (به فصل ۵ مراجعه شود).

غذاهای طبیعی

آگاهی افراد از مزایای تغذیه مواد تازه طبیعی^۲، روندی رو به رشد دارد.

1. Isabel Jennings, Weston Price, E.J. Underwood, Donald Caldwell, Lucille Hurley, Bert Vallee

۲. غذاهای طبیعی به محصولاتی گفته می‌شود که در تولید آنها از کود مصنوعی، ترکیبات حشره‌کش و مواد افزودنی استفاده نشده است. این نوع غذاها از کشاورزی طبیعی به دست می‌آید.

الکل و سیگار در ابتدایی ترین مراحل بارداری، یعنی زمانی که تقسیم سلولی در بالاترین سطح انجام می‌شود، بیشترین خطر را برای جنین دارند. از این‌رو، وقتی فرد تصمیم می‌گیرد باردار شود، باید در اولین فرصت این مواد را کنار بگذارد. پر واضح است که حتی بعد از تشکیل جنین نیز توصیه می‌شود که هر چه زودتر مصرف مشروبات الکلی و سیگار قطع شود.

قریباً از هر شش زوج، یکی به مشکلات بارداری چهار می‌شود و یک دهم زوجها یک سال، یک‌سیستم زوجها دو سال طول می‌کشد تا باردار شوند. حتی در مستعدترین افراد، احتمال بارداری در هر دوره عادت ماهانه، فقط ۲۵ درصد است.

به منظور آمادگی کامل برای حاملگی، نکاتی که بعد از این خواهد آمد، باید مد نظر والدین قرار گیرد.

تغذیه قبل از بارداری

مثلی است که می‌گوید: «ما همان چیزی هستیم که می‌خوریم». برای آنکه سیستم بارداری، اصول تغذیه صحیح را رعایت کنند و اسپرم و تخمک سالم بسازد، باید «سوخت» مناسب و ایده‌آل به بدن برسانیم. به عبارت

متخصصان توصیه می‌کنند که زوجها حداقل چهار ماه قبل از بارداری، اصول تغذیه صحیح را رعایت کنند و اسپرم و تخمک سالم بسازد، شروع کنند، بهتر خواهد بود.

دیگر، تغذیه مناسب برای سلامتی ضروری است. غذاهایی که می‌خوریم، بر تک تک سلولهای بدن متأثیر می‌گذارد و تغذیه سالم، نوزاد سالم به بار می‌آورد.

تغذیه مناسب مردان نیز موجب فعالیت جنسی و اسپرم سالم می‌شود. تحقیقاتی که در مورد میزان زاد و ولد در سالهای قحطی انجام شده، نشان می‌دهد که تغذیه نامناسب به مشکلات باروری می‌انجامد.

بنابر تحقیقی که در سال ۱۹۹۴ در مرکز پژوهشی کاربردی دانمارک انجام گرفت، بدن مردانی که غذای طبیعی می‌خورند، دو برابر افرادی که غذاهای متعارف مصرف می‌کنند، اسپرم می‌سازد. احتمالاً مزایای غذاهای طبیعی از نظر علمی، در آینده بیشتر اثبات خواهد شد.

گیاهخواری و گیاهخواری صرف

یک رژیم گیاهی متعادل، مواد مغذی و کالری کافی برای باروری را تأمین می‌کند، اما رژیم گیاهی نامتعادل، درست مانند رژیم گوشتش نامناسب، احتمال باروری را کاهش می‌دهد.

همانطور که جودیت ای. براون^۱، در کتاب خود متذکر شده است، گیاهخواران صرف، دیرتر از افراد معمولی باردار می‌شوند. او در تحقیقات خود، به این نتیجه رسیده است که هرچند گیاهخواران عقیم نخواهند بود، ممکن است دیرتر از افراد معمولی باردار شوند؛ زیرا گیاهخواری مطلق، دوره قاعدگی را طولانی تر و تخمک‌گذاری را کاهش می‌دهد. البته این امر جای نگرانی ندارد و فقط تذکری است به گیاهخوارانی که می‌خواهند باردار شوند.

باروری: چه بخوریم؟

چربیها

دو نوع اسید چرب وجود دارد که بدن قادر به ساختن آنها نیست و از آنچه می‌خوریم، باید تأمین شوند.

برخلاف تصور عامه، تمام چربیها بد نیستند. با وجود این، وقتی برای خوردن شیرینی خامه‌ای و شکلات‌های مضری که در گوشش یخچال به کمین نشسته‌اند، دست دراز می‌کنید، بهتر است به این نکته توجه داشته باشید که اغلب ما چربیهای مضر را بیش از اندازه مصرف می‌کنیم و حال آنکه از چربیهای مفید، حتی به اندازه کافی هم استفاده نمی‌کنیم. بعضی از چربیهای مفید به عنوان «چربیهای اساسی» شناخته شده‌اند. چربیهای بد در واقع همان چربیهای اشباع شده‌اند. شکلات و خامه در این دسته جای دارند.

چربیهای اساسی

چربی از موادی به نام اسیدهای چرب تشکیل می‌شود. دو نوع اسید چرب وجود دارد که بدن ما نمی‌تواند آن را بسازد و از غذایی که

1. Judith E. Brown

یک رژیم گیاهی مناسب، برای تمام مراحل زندگی، از جمله برای دوره قبل از بارداری و بارداری، کاملاً کفایت می‌کند.